

KONU 8: III) AVRUPA'NIN MEZOLİTİK ÇAĞ KÜLTÜRLERİ

III.15) MAGLEMOSIAN

Bu kültür, kuzey Avrupa'nın Mezolitik Çağ orman bölgesi kültürüdür.

Yontmataş alet teknolojisi, ok uçları olarak kullanılan uçlarla birlikte aslen mikrolitik aletlerdir. Ayrıca iri ve ağır aletlerden elbaltaları, kazmalar ve satır gibi aletler de önemli alet gruplarındandır. Endüstri içinde, çeşitli tiplerde kazıyıcılar ile çok nadiren taş kalemlere rastlanır. Ancak taş kalemler bu kültürün tipik aletlerinden değildir. Kemik buluntular arasında zıpkın biçimli kemik uçlar, bu kültürün karakteristik aletlerindedir.

Balta ve keser gibi araçlar kullanan bu insanlar, ağaç tomruklarından kanolar da üretmişlerdir. Böylesi araçlar, Maglemosian'lerin balık avlama tekniklerinde ilerlemelerini sağlamıştır.

Bu insanlar konutlarını hafif malzemelerden inşa etmişlerdir. Bunlar küçük dikdörtgen planlı kulübelerdir. Danimarka'da Ulkestrup yerleşim yerinden tabanları ahşap ve ağaç kabukları ile döşenmiş Maglemosian kulübeleri keşfedilmiştir. Kış yerleşimleri kuru zeminlerde oluşturulurken yaz yerleşimleri göl kenarları ve nehir boylarınca kümelenmişlerdir. Ekonomi, göl ve nehirlerde uygulanan yoğun balıkçılık, ormanlık arazilerde avcılık (yabani öküz, yaban domuzu ve kızıl geyik gibi iri memeliler) ve kabuklu yemiş yanında meyve ve sebze toplayıcılığına dayanmaktadır.

III.16) ASTURIEN

Bu kültür adını, İspanya'nın kuzeybatısındaki Asturias bölgesinden almıştır. Bu bölgede 1910'lu yıllarda D.Ricardo de Vega del Sella adlı araştırmacı tarafından El Penicial mağarasında yapılan kazılar, Asturien endüstri öğelerini ilk kez gün ışığına koymuştur. Devam eden senelerdeki kazılar bölgedeki diğer buluntuların da çıkmasına neden olmuştur.

Kendi adıyla anılan "Asturien Kazma"lar bu kültürün karakteristik aletlerindendir. Genellikle her iki uç kısımları da sivri ve üçyüzlü olan bir alet türüdür. Bazılarının sadece bir ucu kazma nitelikli diğer tarafı geniş ve yuvarımsıdır. Diğer yontmataş aletler; sırtlı mikro uçlar, sırtlı dilgicikler, taş kalemler, taş delgiler, kazıyıcı aletler ve dişlemeli aletlerdir. Kemik ve boynuzdan üretilmiş çeşitli uçlar da bu kültürün endüstri öğelerindendir, ancak çok fazla değildir.

III.17) TARDENOISIEN

Adını Fransa'nın Fère-en-Tardenois buluntu yerinden almıştır. İlk kazılar 1885'de E.Taté ve 1889'da E.Vielle tarafından yapılmıştır. 1897 yılında G.de Mortillet bu kültüre Tardenoisien adını vermiştir. İspanya, güneybatı Fransa, orta Avrupa ve güneydoğu İngiltere'ye kadar kültürel etkilerini göstermiştir. Bu kültüre ait buluntu yerleri genellikle açık hava kumul alanlarından tespit edilmiştir.

Tardenoisien'in yontmataş alet endüstrisi içinde, trapezler, yarımaylar gibi geometrik mikrolitler ile çeşitli tiplerde kazıyıcı ve kesici aletler de yer alır. Trapez biçimli mikrolitler hem kompozit hem de keski ağızlı ok ucu olarak da bu kültürde kullanılmıştır. Bu kültürü

veren bazı buluntu yerlerinde, doğal reçine ile bir odun mızrağa tutturulmuş şekilde geometrik mikrolitler ele geçmiştir. Kompozit kullanımın en güzel örneklerinden birisi olarak kabul edilebilir.

III.18) KONGEMOSE KÜLTÜRÜ

Maglemosian Baltık bölgesinde yerini Kongemose kültür kalıntılarına terketmiştir. Kongemose kültüre ait yerleşimler Maglemosian yerleşimlerden daha büyüktür ve geniş alanlar kaplamıştır. Segbro ve Swedish yerleşimleri bu kültürün en güzel örneklerini barındırırlar. Bu yerleşimler tüm yıl boyunca kullanım özelliği göstermişlerdir.